

	СИЛАБУС вибіркового освітнього компонента (ВОК) «ЯК НАПИСАТИ ІСТОРІЮ СВОЄЇ РОДИНИ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА» Галузь знань: А Освіта Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметної спеціальності А4.03 Середня освіта (історія та громадянська освіта) Освітня програма: Середня освіта (Історія) (мова навчання – українська) Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Рік навчання: 2026-2027 Семестр: 3.
Структурний підрозділ	Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін, історичний факультет
Викладач: 	ПІБ: Федьков Олександр Миколайович Посада: професор кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін Науковий ступінь: доктор історичних наук Вчене звання: професор E-mail: fedkov@kpiu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус № 2 (вул. Татарська, 14), кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін. Профайл викладача: https://kaf-asipd.kpiu.edu.ua/?page_id=325 https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=D8VWqGUAAAAJ ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4835-9445 https://www.facebook.com/san.fedkov
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpiu.edu.ua/
Статус дисципліни	вибірковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредити ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Списування під час практичних занять, підготовки до них, самостійної та контрольної роботи, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмових роботах здобувачів та фактів списування є підставою для їх незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману). Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом («Положення про організацію освітнього процесу в КПІУ імені Івана Огієнка» URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view). Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання самостійної роботи та модульної контрольної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Пропущені заняття здобувач має відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12). Очікується, що здобувачі поступово відпрацьовуватимуть пропущені заняття й завершать цей процес вчасно (до останнього аудиторного заняття з дисципліни). Відпрацювання лекційного заняття передбачає знання здобувачем теоретичних питань плану. Відпрацювання пропущеного практичного заняття передбачає опанування

	теоретичних питань плану заняття. Очікується, що здобувачі не будуть запізнюватися на заняття, а мобільні телефони під час занять використовуватимуть лише з освітньою метою. Під час організації занять з використанням технологій дистанційного навчання очікується, що здобувач працюватиме на заняттях (з використанням платформ для відеоконференцій) з увімкненою вебкамерою. Неформальна/інформальна освіта. У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Будемо вивчати теоретичні аспекти написання історії родини: джерела сімейного архіву (діловодні документи, етнографічні, зображувальні, особового походження та ін.); архівні документи; генеалогічні, усноісторичні джерела. Розглянемо наукові праці з історії поселення (вулиці, будинку), звідки походять мої предки; дослідження з історії України та історії повсякдення епохи, в яку жили члени моєї родини. Визначимось, в якій формі (наукова стаття, документальна проза, есей, художній твір) опишемо історію своєї сім'ї.
Чому це треба вивчати?	Вивчення цієї дисципліни дозволить краще зрозуміти взаємозв'язок історії родини та сім'ї, з історією України. Зазначені проблеми розглядаються в шкільному курсі історії закладів загальної середньої освіти (5-й 10-й класи), що допоможе майбутньому вчителю у фаховій діяльності.
Яких результатів можна досягнути?	Очікувані результати навчання з дисципліни: ПРН 01 Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень. ПРН 07 Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, що навчаються. ПРН 11 Здійснювати цілеспрямовану роботу із формування загальнонаціональної моделі історичної пам'яті, на основі об'єктивного висвітлення історичного минулого України.
Як можна використати набуті знання та уміння?	Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в галузі історії та археології. Дисципліна сприяє формуванню у студентів таких компетентностей: Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК): ЗК 01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. СК 01 Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію. СК 014 Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.
Зміст дисципліни	«Історія родини» в курсі шкільної історії ЗЗСО: освітнє та виховне значення. Сімейний архів: джерела особового походження (листи, щоденники, спогади), фотодокументи, діловодна документація (свідчення про освіту, первинні економічні документи, нагороди). Підготовка та проведення усноісторичного інтерв'ю з членами родини. Документи Національного архівного фонду. Генеалогічні джерела. Особливості змісту та форми написання сімейної історії. Наукова стаття (книга). Документальна проза. Художній текст.
Методи навчання	Словесні, наочні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, робота з першоджерелами, словниками, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, створення й демонстрування презентацій; технології дистанційного навчання.
Інформаційне забезпечення	Основна - Воронов В. І. Джерелознавство історії України: Курс лекцій. Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 2003. 336 с. - Войтович Л., Кривошея І., Кривошея Ір., Целуйко О. Генеалогія. навч. посібн. для історичн. фак-ів / Уман. держ. пед. ун-т ім. П.Тичини. Умань: П.П.Жовтий, 2011. 190 с.

	3. Даниленко В. Повсякденне життя українських селян у повоєнний період (1945 – 1953 рр.) // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2005. Вип. 9. С.3-16. 4. Даниленко С. Історичний феномен «самообкладання» селян (1927–1929): фіскально-класове походження надподатку // Український історичний збірник. 2019. Вип. 21. С. 114–132. 5. Зіссер В. Як писати добре. Класичний посібник зі створення нехудожніх текстів / пер. з англ. Д. Кожедуб. 3-є вид. Київ: Наш формат, 2022. 296 с. 6. Ковпак Л. Найближча історія: Україна 1945–2000 рр. Київ: Наш час, 2007. 248 с. 8. Повоєнна Україна: нариси соціальної історії (друга половина 1940-х – середина 1950-х рр.): Колективна монографія / Відп. ред. В. М. Даниленко. НАН України. Інститут історії України. [Кн. 2], ч. 1–2. Київ: Інститут історії України НАН України, 2010. 351 с. (Серія «З історії повсякденного життя в Україні») 9. Повоєнна Україна: нариси соціальної історії (друга половина 1940-х – середина 1950-х рр.): Колективна монографія / Відп. ред. В. М. Даниленко: У 3-х частинах. Ч 3. Київ: Інститут історії України НАН України, 2010. 336 с. (Серія «З історії повсякденного життя в Україні») 10. Соціальні трансформації в Україні: пізній сталінізм і хрущовська доба: Колективна монографія / Відп. ред. В. М. Даниленко; ред.-упоряд. Н. О. Лаас. Київ: Інститут історії України, 2014. 697 с. (Серія «З історії повсякденного життя в Україні») <i>Додаткова</i> 1. Баран В. К., Даниленко В. М. Україна в умовах системної кризи (1946–1980-і рр.). Київ: Альтернативи, 1999. 304 с. (Україна крізь віки. Т. 13) 2. Баран В. К. Україна в першому повоєнному десятилітті 1946–1955) // Економічна історія України: Історико-економічне дослідження: в 2 т. / [ред. рада: В.М.Литвин (голова), Г.В.Боряк, В.М.Геєць та ін.] ; НАН України, Ін-т історії України. Київ: Ніка-Центр, 2011. Т. 2. С. 366–405. 3. Горбняк Т. В. Абетка бакотянина. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2020. 152 с. 4. Даниленко В. М., Новохатько Л. М. Економіка України в добу деєсталінізації (1956–1965) // Економічна історія України: Історико-економічне дослідження: в 2 т. / [ред. рада: В.М.Литвин (голова), Г.В.Боряк, В.М.Геєць та ін..] ; НАН України, Ін-т історії України. Київ: Ніка-Центр, 2011. Т. 2. С. 406–456. 5. Книга пам'яті України. Хмельницька область: історико-меморіальне багатотомне видання в 10 т. Т. 5 : Місто Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський район. Хмельницький : Поділля, 1995. 672 с. 6. Ковпак Л. Найближча історія: Україна 1945–2000 рр. Київ: Наш час, 2007. 248 с. 7. Литвин В. Україна у першому повоєнному десятилітті (1946–1955). Київ: Видавничий дім «Лі-Терра», 2004. 240 с. 8. Перехрест О. Г. Українське село в 1941–1945 рр.: економічне та соціальне становище. Монографія / НАН України. Інститут історії України. Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2011. 668 с. 9. Рибак І. В. Соціально-побутова інфраструктура українського села (1921–1991 рр.). Кам'янець-Подільський: Абетка, 2000. 304 с.								
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Лекційні заняття (16 год.), практичні заняття (16 год.), самостійна робота (88 год.)								
Система оцінювання результатів навчання	Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання на семінарському занятті, модульна контрольна робота (написання есею), самостійна робота. Підсумковою оцінкою є залік. Розподіл балів, які отримують аспіранти: <table><tr><td>Аудиторна робота</td><td>Самостійна робота</td><td>МКР</td><td>Залік</td></tr><tr><td>40</td><td>20</td><td>40</td><td>100</td></tr></table>	Аудиторна робота	Самостійна робота	МКР	Залік	40	20	40	100
Аудиторна робота	Самостійна робота	МКР	Залік						
40	20	40	100						

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	Оцінювання на практичних заняттях відбувається за 12-бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12. <i>1 бал:</i> Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності. <i>2 бали:</i> Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спроби розповісти суть заданого матеріалу, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності. <i>3 бали:</i> Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості узагальнення. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності. <i>4 бали:</i> Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний певною мірою відтворити його; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності. <i>5 балів:</i> Здобувач вищої освіти знає половину навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості узагальнення але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності. <i>6 балів:</i> Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності. <i>7 балів:</i> Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію; здатен скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. <i>8 балів:</i> Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він достатньо вільно застосовує вивчений матеріал; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обгрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. <i>9 балів:</i> Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. <i>10 балів:</i> Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. <i>11 балів:</i> Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
--	---

	12 балів: Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Поточний контроль	Усне опитування, письмовий експрес-контроль, виступи здобувачів при обговоренні питань практичного заняття, виконання аналітичних завдань
Підсумковий контроль	Залік
Локація	Згідно з розкладом (https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/)